

ПРАЦЯ

ОДИНОКА УКРАЇНЬСЬКА ЧАСОПИСЬ У БРАЗИЛІ

Виходить кожного четверга о 8-й год. рано.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЦЯ СПІЛКА.

„ПРАЦЯ“

Український просвітно економічний тижневик у Бразилії.

ПЕРЕДПЛАТА У БРАЗИЛІЇ:

Річно 8\$ піврічно 5\$
 Для Галичини 250 дол.
 Для України 36 руб.
 Для п. Америки 250 дол.
 Для Канади 250 дол.
 Для Аргентини 6 пез.

„PRACIA“

Jornal semanal para os Uk-
 rainos no Brazil.

Publica-se em Prudentopolis
 às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 рс
 від стиха. Більші по 200 рс. За
 всякі оголошення платити ся з
 гори.

PRACIA

Prudentopolis — Parana

Ми України до спону
 В нас є сила козаків!

Не розлучать нас ні море,
 Ні межі чужих країв. Гимн ам. Укр.

КОМУНІКАТ.

Дня 12. квітня 1922 р. відбула-
 ся у Відні нарада членів Націо-
 нальної Ради З.У.Н.Р. перебуваю-
 ючих за границями краю. З 29
 цих членів явились: Ернест Брай-
 тер, Семен Вітик, Др. Станислав
 Дністрянський, Антін Крушель-
 ницький, Др. О. Колесса, Лев Ле-
 вицький, Др. О. Марітчак, Др. О.
 Назарук, Др. Роман Перфецький,
 Лев Петрушевич, Степан Полян-
 ський, Ілія Семака, Микола Спи-
 нул, Др. Кирило Триловський і
 Др. Льонгін Цегельський. З нея-
 вившихся Др. Смаль-Стоцький і
 Др. Євген Левицький оправдали
 свою відсутність. Др. Кость Ле-
 вицький, Др. Витвицький і Др.
 Володимир Сінгалевич не могли
 явитись задля важної службової
 перешкоди (перебувають в Генуї).

Наради відкрив іменем Ініція-
 тивного Комітету Лев Левицький,
 почім на основі реферату А. Кру-
 шельницького по короткій диску-
 сії односторонньо ухвалено сліду-
 ючу резолюцію:

»Члени Національної Ради З.У.
 Н.Р. що живуть за кордоном, зі-
 бравшиє у Відні, дня 12. квітня
 1922, уважають за потрібне і ко-
 нечне відбувати періодично спіль-
 ні наради в справі нашої націо-
 нально-державної політики і в тій
 цілі рішають конституюватися.

По порозумінню

ложеним ним текстом коротка рі-
 чева дискусія, в котрій забирали
 голос Вітик, Др. Назарук, Др.
 Дністрянський, Крушельницький,
 Др. Перфецький і Семака, став-
 ляючи деякі поправки. Декляра-
 цію прийнято в слідуючій тексті:

»Збір Членів Національної Ра-
 ди З.У.Н.Р., (Східної Галичини і
 Північної Буковини (пробуваю-
 чих за кордонами краю а зібра-
 раних у Відні дня 12. квітня 1922
 рішив звернутися до Міжнарод-
 ної Конференції в Генуї зі слі-
 дуючою

ЗАЯВОЮ

»Майже від трьох літ знаходить
 ся територія Західно-Української
 Народної Республіки (Східна Га-
 личина і Північна Буковина) під
 чужинецькою окупацією Польщі
 і Румунії. Окупацію Східної Га-
 личини дозволено Польщі деци-
 зією Найвищої Ради Мирової
 Конференції в Парижі з дня 25.
 червня 1919 р., котрою то деци-
 зією рівночасно застережено, що
 міжнародне становище Східної
 Галичини має бути рішене в бу-
 дущині згідно з волею населення
 краю. Сю свою волю сего краю
 виявило без ніякого сумніву слі-
 дуючими фактами: проклямова-
 ням та сотворенням Західно-Ук-
 раїнської Народної Республіки
 на тих землях бувшої австрійсь-
 кої імперії, що мають без сумні-
 ву більшість української долно-

окупаційних властей та супроти
 всяких змагань з якого-небудь
 боку до якого-небудь звязку цієї
 землі з Польщею чи Румунією.

Рахуючись з так проявленою
 волею населення краю устано-
 вили Союзні Держави міжнарод-
 ними актами в Спа і в Севрі дер-
 жавні границі Східної Галичини
 супроти Польщі, Чехословаччини
 і Румунії. Навіть цих актів, під-
 писаних також представниками
 польської республіки не передано
 в життя і Східна Галичина в ці-
 лості дальше остає в польській
 окупації. А вже цілковито знехто-
 вано волю населення Північної
 Буковини, признаючи її третім
 артикулом севрського договору
 Румунії.

Легальним представником волі
 населення цілої території З.У.Н.Р.
 остала до сьогодні Національна
 Рада З.У.Н.Р. Тому Збір Членів
 Національної Ради З.У.Н.Р. маю-
 чи можливість свобідно зібратись і
 висловити свою волю тільки за
 границями краю:

1) протестує торжественно пе-
 ред Міжнародною Конференцією
 в Генуї проти окупації території
 Західно-Української Народної Ре-
 спубліки військами чужих держав
 як проти насильства, зломання
 природного права населення краю
 на самоозначення та знехтовання
 волі населення краю, висловленої
 яено та засвідченої кровю герої-

його і унеможлиблює його псво-
 рот до нормального життя;

3) жадає повернення держав-
 ної незалежності краю.

4) жадає ревізії трактату в
 Севр оскільки визначені границі
 території З.У.Н.Р. (Східної Гали-
 чини і Північної Буковини) від-
 дають Польщі і Румунії безсум-
 нівно українські землі;

5) Застерігається торжественно
 проти тих постанов договору між
 польською а радянськими респу-
 бліками, заключеного в Ризі, кот-
 рими в межі польської республіки
 влучено українські землі (Східну
 Галичину, Волинь, Холмщину,
 Підлясся і Полісся);

6) зазначає з усім натиском,
 що одиноко уповажненим про-
 мовляти іменем населення Східної
 Галичини і Північної Буковини
 є Національна Рада з її Прези-
 дентом Дром Євгеном Петруше-
 вичем на чолі та що ніхто ин-
 ший не посідає ніякої легітима-
 ції давати іменем населення Схі-
 дної Галичини і Північної Буко-
 вини (Західно-Української Народ-
 ної Республіки) які небуть заяви.

З черги на внесення Дра Пер-
 фецького ухвалено односторонньо
 слідууючу резолюцію:

»Збір Членів Української На-
 ціональної Ради у Відні з дня 12.
 квітня 1922 р, з обуренням пят-
 нує провокаційну акцію Польщі
 супроти українського народу Схі-

пелюничького по короткій дас- сій одноголосно ухвалено сліду- чую резолюцію:

Члени Національної Ради З.У. Н.Р. що живуть за кордоном, зібравшись у Відні, дня 12. квітня 1922, вважають за потрібне і ко- нечне відбувати періодично спіль- ні паради в справі нашої націо- нально-державної політики і в тій цілі рішають конституюватися.

По порозумінню партійних груп між собою рішено вибрати президію, зложену з голови, 5 за- ступників голови та секретаря. До Президії одноголосно вибрано Льва Левицького головою, Брай- тера, Семаку, Крушельницького і Дра. Трильовського заступниками голови а п'яте місце заступника голови застережене для радикаль- ної групи (поки що необсаджене). Секретаром вибрано п. Степана Полянського.

По політичній рефераті Дра Цегельського вивязалась над пред-

Галичини має бути рішене в бу- дучині згідно з волею населення краю. Сю свою волю сего краю виявило без ніякого сумніву слі- дуючими фактами: проклямова- ням та сотворенням Західно-Ук- раїнської Народної Республіки на тих землях бувшої австрійсь- кої імперії, що мають без сумні- ву більшість української людно- сти, а то в жовтні і падолисті 1918; зорганізуванням на тих землях правильної цивільної ад- міністрації цієї республіки; утво- ренням парламентарно-репрезен- таційного тіла, Національної Ра- ди З.У.Н.Р., зорганізуванням око- ло 150.000 армії, котра з героїзм- ом боронила цей край перед ін- вазією переважаючих ворожих сил протягом девяти місяців, а котрої остатки існують ще до сьогодні; а в кінці постійним та солідарним опором, ставленим через населення краю супроти

ред. Міжнародною Конференцією в Женеві проти окупації території Західно-Української Народної Ре- спубліки військами чужих держав як проти насильства, зломання природного права населення краю на самоозначення та знехтовання волі населення краю, висловленої ясно та засвідченої кровю герої- чної Армії і смертю многих ти- сячів патріотів мучених і траче- них окупантами;

2) жадає безпроволочного усун- нення чужої окупації, що відой- мила населенню краю всякі полі- тичні права та гарантії горожан- ських свобод і що девастує край та руйнує економічно населення його, що вводить в край елемент смертельної національної і соція- льної незгоди через штучну ко- льонізацію краю поселенцями спровадженими з Польщі, що під- держує в краю до сьогодні воен- ний стан та тим всім анархізує

ної Республіки) як небуть заши- т. З черги на внесення Дра Пер- фецького ухвалено одноголосно слідууючу резолюцію:

Збір Членів Української На- ціональної Ради у Відні з дня 12. квітня 1922 р, з обуренням пят- нує провокаційну акцію Польщі супроти українського народу Схі- дної Галичини та ствержує, що брехливі інсинуації і очернення в органі «Україна» видаваній в українській і французькій мові в польським державним інтересі, яв- ляється супроти української дер- жавности а з осібна Української Національної Ради і Галицького Уряду безпримірною провокацією. Провокація ся зустрілася вже з належним осудом і нап'ятування- ням всеї української суспільности»

На сім засіданні закрито — з тим, що слідує засідання буде скликане Президією по Великод- них Св'ятах.

Анд. Чайківський

7)

Козацька помста

Оповідання з козацької старовини

(Дальше).

Козаки були голодні, тому паляницю з'їли в мить.

За весь той час не злазили з коней. Коні поскубали трави й рушили далі.

Уже вечеріло, коли побачили перед собою велику гущу дерев і кущів. Не було ніякої доріжки, лишень незаметна стежка. Іхали один за другим. В'їздили в глибоке провалля. По боках, що раз вище, піднімалися стіни, порослі кущами й високим деревом. А далі провалля розширювалося, й козаки могли вже іхати побіч себе.

— Знаєш що, Карпе, нам би говори- ти тепер голосно хрещеною мовою, а то, чого доброго, старий хрін сидить де за кущем та ще кулі пошле на привітан- ня...

— Може-б лішше гукнути козацьким звичаєм?

— Або заспівати... вже так давно не співали...

І воли оба заспівали:

Гей, хто в лісі озовися!

Та викрешеш огню,
Та закурим люльку,
Не журися.

Іх сильні голоси відбивалися луною по берегах балки й їм самим веселіше стало. Хлопець прокинувся й став роз- глядатися по боках мов у сні.

Максим широко розкрив ноздрі й став у водусі нюхати.

— В повірю дим чути... Десь неда- леко чортів син сидить...

— Яке тобі діло до чортового сина? — Коли тобі не подобається, то геть до самого біса, а його синові дай спокій! — гукнув на них збоку зпоза скелі якийсь сильний голос.

Козаки поглянули туди. З-поза скелі виходив, старезний, сивий дід, з рушниц- цю в руці... Він був в одній сорочці, в постолах, оперезаний мотузком. Сорочка на грудях розіпята, без шапки.

За поясом стирчав довгий ніж.

— Здоров був діду! — гукнув Карпо, — не гнівайся, будь ласка, не хотіли тебе образити... От так вихопилося ве- гарне слово, а ти вибач.

— Хто ви з біса будете?

— А вже ж що Запорожці. Знати нтицю по пір'ю...

— Чого ви сюди забилися?

— Овва! ти бо справді сердисся та й у гості не приймеш. Та бач, нам скру-

тна година. Хоч, не хоч, а не підем звідси, хоч палицею бий...

— По тобі й звичаю бачу, що ви до- брі люде. Я вже давно знаю, що ви в балку мою заїхали. Та коли б ви бу- ли не заспівали козацької пісні, то вже б і не жили. Я дуже стережусь непроха- них гостей... Ну, тепер здорові будьте, панове товариство, просимо гостей у ха- ту.

Старий зійшов вниз, наблизився й ру- ку їм подав.

Козаки позлазили з коней.

— Добичу везете? — питає Охрім, показуючи на хлопця.

— Вовчєня пійняли та треба його уговкати. Деж твій зімовник, діду?

— Ходить, то й покажу.

— Охрім пішов поперед. Тут дно балки ширшало. Стояли тут грядки з яриною, овочеві дерева, пасіка. З-за го- ри місяць показався. Стало ясно й усе було видно. Старий звернув у бік, від- чинив малі плетені ворота й пустив ту- ди козаків. Зараз же вискочили два ве- ликі мов вовки пси. Стали біля діда лацятися, а тоді обнюхали козаків і теж помахали хвостами.

— Бачу, що ви добрі, свої люди, ко- ли мої пси на вас не гавкають... То мудра тварина, зараз знюшить козацьку душу. Коли б сюди попав пан, жид, або татарин, так на шматки розірвали б.

Наблизилися до хати. Та то не була хата, а велика камінна печера, до якої старий Охрім приставив двері й у сере- дині причепурив. Козаки ввійшли за старим у середину й він засвітив кага- нець.

Карпо роздивлявся. Була се простора висока печера з рівним глиняним помо- стом. З одного боку в стіні видовбана піч, на якій догарав огонь. Він того блимало світло по стінах, малюючи не- виразні чудовижні взори, які то зникли, пересувались з місця на місце.

Дим з тої печери виходив якоюсь щі- линою на двір. Напроти входних две- рей якась щілина, заткана дошками. Бу- ли се двері до льоуху. Карпо не міг при світлі гаразд роздивитись відразу. Він держав на руках хлопця й не знав, де його діти.

Будь ласка, діду, чи нема в тебе чо- з'їсти, бо ми страх голодні, й для дити- в де чого.

— Зараз зварю козячого молоко для вас зараз вечеря буде.

Старий пішов з каганцем по- до якихсь дверей. Там була не- печера з лежанкою, вкритою к...

Він покликав туди Карпа. *salim*

— Ось тут покладі дитин *Parana* біля його що треба. Карпо по- ня на лежанку й розгорнув набути доб- Хлопець був мокрий. Він без домішок луштує. Кождий і радо будуть

Посилайте протестаційні телеграми на конференцію в Генуї!

Телеграми посилайте після взірця поданого в числі 19-тім.

Іх Ексц. Митрополит в Марешаль Маллет.

В суботу перед провідною неділею дня 22. квітня прибули до Марешаль Маллет так довго очікуваний Найдоросший наш Архипастир Іх Ексц. Митрополит Андрей Шептицький. Желізничий поїзд що привіз нам Дорого Гостя заїхав на стацію о год пів до третьої пополудни. На стації очікував Іх Ексц. о. Ананевич місцевий сотруди-ник, також місцеві цивільні власти як п. Адемар Са, префект міста і п. Мануель Негроу, комісар. А крім того в привітанню Іх Ексц. взяла участь мійська орхестра і маси народу; окрім Українців можна було бачити дуже много Бразилійців.

Находячий поїзд стрінула орхестра гимном бразилійським. В коротці показала очам всіх на платформі висока стая улюбленого нашого Батька. Народ зачався витати і з трудом прийшлося перейти до стоячого повозу; в кінці Іх Ексц. всіли до повозу і в супроводі священників, сотні кінноти та мас народу, при звуках укр. гимну „Ще не вмерла Україна“ який відіграла мійська орхестра удались до триумфальної брами що була уряджена при вході на вулиці Т. Шевченка. — Треба зазначити що у приготуваннях прийняття Іх Ексц. взяли участь всі без виїмки Українці місцеві. Ревно занялись прикрашенням триумфальної брами а цілу довгу вулицю від стації висаджено пінборками та прикрашено різноколіровими фанками. Місцеві же Українки роздавали всім українські відзнаки.

Повіз затримався у триумфальній брамі а Іх Ексц. висіли, щоб вислухати привітів які тут ждали. Перший промовив іменем Українців п. проф. Прокіп Білик ось якими словами:

„Ваша Ексцеленціє! Біда і нуж-

дідне село, рідні звичаї. Бо пішов сюда зі старого краю найнесчастнійший найбіднійший як матеріально так і духово, пішов від найм, від польського плуга. І все було за тим, що не довго остойтяться та частина нашого українського народу в борбі з культурними народами, а однак...

Однаково трицять літ вже перейшло а Українці в Бразилії не тільки не счезли серед других націй, не тільки не забули свого рідного краю, своєї мови, вони противно за той час стали еще кріпшими. Вони навчились числити себе невіддільним членом Української нації, горе рідного краю стало його горем, а радість його радостю.

Се сталось через те що хоть всі його забули всі опустили та рідна українська церква не опустила його. Вона прийшла з ним сюди в ці ліси, в ці гори чужі; вона піддержувала його нескріпкий дух, вчила та виховувала. Одній Церкві завдячує бразилійський Українець пізнання себе як чоловіка і як члена великої української нації. Завдяки лиш Церкві і молоде покоління з любовію відноситься до всього свого рідного.

І щож проте може бути милішим для бразилійського Українця, як витати у себе того великого Батька, котрий в самій найтяжшій хвилі історії української нації не оставляє її ділити з ним раніше біду війну, неволю, а нині гірку долю на вигнання — на чужині.

Він, що піднявся труду щоб спасати десятки тисяч українських сиріт, будучих членів, будучих робітників для української нації. Це Ви Великий Батьку!

Прийміть же від свого народу ширій привіт в місто сердечної подяки за Вашу велику любов для української нації. Склоняють же

ній триумфальній брамі, на якій виділа напись „Вітай Архипастирю“ стрінув Іх Ексц. Впр. о. парох П. Процьків з процесією і церковним братством. І привітали Іх Ексц. п. М. Бабірецький від укр. місцевої інтелігенції, від молодіжи панна Марія Кузьма і сам Впр. о. парох. Іх Ексц. відповіли дякуючи за привіт і удались з процесією до Церкви.

По хвилі спочинку стали Іх Ексц. на дворі під церквою проповідати. І покотились з уст Іх слова Божі слова повні любови свого безталанного Народу. А нарід збився мов тії вівці при своєму Пастирі і кожде Іх слово хватав лакомо, боячись щоб і одного слівця не стратити. Які бо те довгі часи дожидав він побачити свого улюбленого Архипастиря, свого Батька, свого Мученика. Іх Ексц. як той добрий пастир у своїй науці став передовсім шукати овечки загибшої, став просити, запрашати до св. Тайни Сповіді. І всіх запрашав на завітну неділю на Службу Божу, до св. Причастія і на науку.

По науці сіли Іх Ексц. таки під церквою на дворі щоб слухати св. Сповіді коли тимчасом в церкві відправлялась вечірня. Того ще самого дня пізним вечером прийняли Іх Ексц. на авдиенцію депутацию доколичних кольоній куда самі не могли навідатись. Для кождих мали солодке слово потіхи, заохоти, поучення або і напимнення всі віддалялися з радістю в серцю з усміхом вдоволення на лиці. Мимо волі прийшла мені на гадку та подія з життя Ісуса Христа, коли то Син Божий научав в домі Сімона Петра пізно в ніч, а відтак уділяв ласк зібраним кругом хати плачучим, терплячим. І де Ісус перейшов там плач перемінявся в радість, а болі-терпіння в задоволення-розкіш.

Пізною ночью розійшлись люде домів.

В неділю вранці вже можна було бачити Іх Ексц. як знова слухали св. Сповіді.

людни відїхали Іх Ексц. wraz з всіми священниками до поблиско місцевости, Дорізону. По дорозу вступили до міста Марешаль Маллет де зложили візиту п. Адемар Са префектови міста.

Тепер в окруженню більш чим сотні кінноти поїхали дорогою через кольонію другу і першу в Дорізон.

о. О. Ананевич

Польща закалою світа.

Полковник Едвард Гібс з американського медичного штабу, який з припоручення ньюйорського мійського уряду здоровля переводив інспекцію санітарних відносин по польських шпиталях в Польщі, щоб там на місци перевести досліди над тифом, вернув оноді пароплавом „Амеріка“ назад до Нью Йорку. Це що він оповідає про ославлену на цілий світ „польську господарку“ є таке обридливе і неймовірне, що не хотілось вири-ти цему звітови, наколиб він не походив з уст фахового чоловіка і визначного лікаря. Др. Гібс мав за задачу в першій мірі провірити які небезпеки для здоровля населення міста Нью Йорку зведе польська еміграція і в який спосіб устеречися перед заволиченням тифу з Польщі до Америки.

Лікар оповідає, що польські власти охотно дозволили йому переводити інспекцію шпиталів і зівсім не старалися закрити перед ним страшних відносин, які панують по цих шпиталях. Лікар сконстантував, що в Польщі на 30 міліонів населення є всего тільки 3 тисячі лікарів, з поміж яких більшість це молодики, без ніякого досвіду. Др. Гібс оповідає, що це все що він бачив по польських шпиталях вважав до цієї пори за немисливе. В середині Польщі лікарі ще якось намагаються не допустити пошести до поширення, але за це в краях пограничних з

фанками. Місцеві же Українці роздавали всім українські відзнаки.

Повіз затримався у триумфальній брамі а Іх Ексц. висіли, щоб вислухати привітів які тут ждали. Перший промовив іменем Українців п. проф. Прокіп Білик ось якими словами:

„Ваша Ексцеленціє! Біда і нужда старого краю приневоліла Українців-Галичан шукати у чужині лутшої долі. І розійшлись вони по світі а горсточка їх прийшла і всей край, в Бразилію.

„Трийцять літ проминуло як в сих дівичих лісах поселився Українець покинувши рідний свій край, рідне село, рідну хату; поселився тут в незнанім йому краю, серед чужих йому гір і байраків, серед чужих йому людей і звичаїв; і казалось що скоро не остане з Українців і сліду. Казалось що чужі ліси, чужі гори, чужі люди скоро витиснуть із памяти сього українського народу і його рідний край,

спасати діти, будучих членів, будучих робітників для української нації. Це Ви Великий Батьку!

Прийміть же від свого народу ширій привіт в місто сердечної подяки за Вашу велику любов для української нації, Склоняють же бразилійські Українці свої прапори перед Своім Великим Батьком!

Бог бачить Ваші великі діла, а історія України запише їх на першій місци золотими буквами!“

Зараз далися чути грімкі оклики „слава“ в честь Іх Ексц. та в честь народу Бразилії і України. В імени укр. шкільної дівчини промовила Анна Солтівська даруючи Іх Ексц. великою китицею прегарних цвєтів

Відтак в товаристві Впр. Отця Ігумена М. Шкірпана в супроводі кінноти поїхали Іх Ексц. до укр. церкви на кольонії третій а весь наряд потяг поволи за ними.

Перед церквою у гарно прибра-

ся в радість, а болі-терпіння в задоволення-розкіш.

Пізною ночью розійшлись люде дємів.

В неділю вранці вже можна було бачити Іх Ексц. як знова слухали св. Сповіді аж до 10 год. На дворі при церкві при урядженім престолі відспівали Іх Ексц. з асистєю двох дияконів Впр. о. Р. Криницького і о. О. Ананевича співану Службу Божу. По Службі Божій знова проповідали довго, в своїй науці звернули головну увагу на обовязок слухання Служби Божої і науки в неділі і свята, як також на грішний порок нашого народу, на проклони. Не сварили не картали а милими, теплими словами дібрались до серця всіх так що кождий які слухали їх науку відійшов з кріпкою постановою в своїм серцю: я вже більше клясти не хочу, не буду.

Того ще дня о годині 3 попо-

все що він бачив по польських шпиталях вважав до цієї пори за немисливе. В середині Польщі лікарі ще якось намагаються не допустити пошести до поширення, але за це в краях пограничних з Росією (значить на українських і білоруських загарбаних територіях) відносини є страшні. В однім бараку де є місце на 3000 людей він бачив поверх 5000 хорих на тиф, всуміш муштини, жінки і діти. Іх від тижнів зівсім не обмивано, позаяк зівсім нема води і тому хорі виглядають страшно від бруду і насікомців. В цім бараку в кімнаті величини 8 через 12 стіп він найшов чотирох муштин, шість жінок і осмеро дітей. Всі були хорі на тиф і в буквальнім цього слова значінню лежали одні на других. (Це більше як певне є оден з таборів, в яким мучаться інтерновані Українці — прим. Ред.)

ся та дивився на все з острахом, не розуміючи що з ним робиться.

Карпо став обережно його розбирати до гола з мокрої одежі.

— Я тобі зараз Осташку одежу висушу при огні. Неки-що ти полежи так, а колиб тобі холодно було, то накрийся кожухом.

— Я хочу до мого покою.

— Тут нема, дитинко, твого покою, пожди до завтра...

— А я хочу! Занеси мене зараз до мамі І мамі тут нема, а тепер ніч і далеко їхати.

— Зараз до мамі мене занеси! — сердився хлопець, — а то я поскаржусь батькові, в він звелить тебе добре вибити.

Хлопцеві здавалось, що то хтось зі дуг коло його порастєся.

Карпо передав мокру одежу Максимові щоб той привиснув її при огні.

В той час прийіс старий Охрім ку- теплового козячого молока.

Хлопець узяв кухоль в руки і став пити молоко.

Добре молоко? — питає старий.

— Добре, воно смерділо. Завтра мені не давай.

— Оне, дитинно, винного нема...

— Завези мене зараз до мамі...

— Не можна — ніч, у лісі...

— Можуть тебе з'їсти.

Хлопець почав плакати. Його вдягли в просушену одежину і поклали спати. Він довго ще хлипав, поки заснув утомлений.

Старий узяв каганець і ввійшов до першої печери. Він поставив на столі борщ з рибою, паляницю, паляницю м'я.

По вечері вившли на двір. Ніч була прегарна. На блакитному небі світив великий місяць. Усюди було тихо, лиш соловейко у садку аж захопився, так виспівував. У воздуху пахло від розквітлої садовини, що мов снігом вкрилася білим цвєтом. Деревка кидали дивовижні тіні на мураву.

Чарівна українська ніч!

Старий виніс кілька кожухів і розіслав на землі під розкішною черешнею.

— Ну й козаки з нас! крикнув Карпо, а деж наші коні?

— Не журись про коней. їм добре і безпечно. Он там пахнуть поприривані.

— А не буває тут часом вовка?

— Буває й вовк, та в мене добрі собаки. Здалека його почують та розірвуть на шматки. Сідайте ось тут, коли не годні, та розкажіть мені, звідкіля ви й куди їдете?

Карпо став розказувати старому про все, що ми знаємо.

Дід Охрім вислухав все, покурюючи трубку, та й каже:

— На пана Оорупського треба б нашого Кривоноса. Той ніколи з порожними руками не відходив. Ех, набрали ми тих замків панських, набрали, а що панів та жидів налуццали, то й не перелічиш.

— Хіба ти діду Кривоноса знав.

— Чи я знав? Я з ним у всіх походах був, та й його славу смерть бачив ось тими очима, що на тебе дивлюся!

— А хіба ти такий старий.

— А як ти гадав?

— Шістьдесяті либонь...

— Додай ще двадцять, то якраз буде мій вік...

— Вісімдесяті літ? — скрикнув здивовано Максим...

— Так-так, синку. Як покійний Хмель утік на Запорозжя, то я вже козаком на Січі був. От так ваче тепер його бачу, як стоїть на січовім майдані перед усім товариством і плаче, жадується: «Я, каже, старий козак, допоможіть мені, браття»...

Пішло козацтво з ним, пішов і я. За порожнім ваче-б огнем підпалив. Було завзяття. Жовті Води, Кореунь... Гей, Гей, Боже святий! Гомоніла слава козацька. Лашків-панів, жидів орендарів гнали мов череду... Потому пішли загони по всій Україні. Я ходив з Кривоносом. То був козак! Як світ світом,

такого не було й не буде. Лицар був Нічого не було, чого б він злякався. А вже на Ляхів страх завзятий був. А жидів мотлошив, що аж рука вмлівала. Козацтво йшло за ним, як метлі за світлом. Часи, часи славні, де ви поділись? За Хмельом став цілий народ. У кого лише здорові руки та ноги, кидав усе та біг до батька Хмельницького. То була сила. Ми могли й без татарської підмоги розмести цілу Польщу. Нераз говорив славний полковник Богун, щоб позбутися татар та самим кінчати. Хмель не зважився на те, хоч знав, що татарва його вже кілька разів зрадила. Не послухала Богуня. От і прийшло Берестечко.

— Ти, діду, був і під Берестечком?

— І там був. Я вратувався чудом Божим. Три дні бєлотом ішов, комшиами. Не гадав я вийти живим.

— Так славно почалося, а що з того? зитхнув Карпо.

— Така воля Божя. Допуст за наші гріхи... так, так. Хмельницький славний козак був, та він не доріс доріс до того, щоб Україну поставити самостійною. Вилетів на гору орлом, а зміг униз жабою, бо голова йому закрутилася від такої висоти. А лізучи вниз, поскидав тих, що йому помогли в гору вилетіти...

— Як се?

В іншому малім шпиталю, де є місце на 200 хорих лікар найшов 500 недужих, пережна часть із них була хора на тиф; але були поміж ними і хорі на запаленне легких, чахотку і інші недуги. Хорих на тиф поміщувано в суміш з іншими хорими. Рата смертності в польських шпиталях виносить пересічно 25 процент від сотки хорих.

Др. Гібс закінчує свій звіт заявою, що Польща становить небезпеку для цілого світа. І коли не запобіжить горендальним відносинам санітарним, які панують в польських шпиталях, від цього в першій мірі потерпить Європа а опісля і інші части світа. Польща власними силами неспосібна завести у себе здорових санітарних відносин.

А ми додаємо від себе що Польща власними силами неспосібна взагалі до нічого, хіба тільки до крадежи американських листів і розбоїв над безбороними і слабшими від неї сусідами. Польща була ганьбою і чорною плямою на карті Європи перед сто роками, такою є і нині. І ці що перед сто роками її розібрали на три части зробили їй велику кривду: місто розібрати на три части Польщу, вони повинні були розібрати на три части кожного Поляка з особна; тоді нинішня Польща не булаб смердячою плямою на карті Європи і заколою для цілого світа.

Конференція в Генуї

Зістала офіційально відчена конференція в Генуї в історичній палаті Св. Григорія італійським преміером. Він відчитав провительну промову а опісля привітну телеграму від італійського короля.

Столи у великій сали є уставлені в підкову. При головнім столі, на против головного входу сидить італійська делегація а по її правій руці японська і Французька; по лівій стороні англійська і бельгійська.

Інші делегати засіли при столах уставлених під простим кутком коло головного стола.

Це знова принцип, проголошений Лойдом Джоржом у його промові. І цей принцип, проголошений Лойдом Джордом він здобув по завзятій бою з Францією на передвступнім засіданню, де були представлені Англія, Франція, Італія, Японія і Бельгія. На цій засіданню хопило о визначенне релятивної вартости делегації зі всяких країв. По завзятій дискусії, яка тревала по верх три години, Лойд Джордж за допомогою делегатів Італії і Японії відніс цілковиту перемогу над делегатами Франції і Бельгії, які хотіли поділити делегації на всілякі класи щодо їх вартости в часі голосування. Лойд Джордж перепер, що всяка делегація має однаковий і рівний голос.

Помимо цього, що у всіх проявах визначувалося, що справа економічна має бути поладнана на конференції, представник більшевиків, Чічерін у своїй промові зазначив, що він уважає справу загального розуруження за більше важну, бо тільки з її поладнанням дасться доперва успішно перевести економічне відродженне. Ця промова викликала острый протест зі сторони французького представника, міністра Барту, який зірвавшись зі свого місця заявив остро і рішучо, що Франція відмовлюється вести яку небудь дискусію над розуруженнем. На це Чічерін відповів, що Росія до цієї пори сильно переконана, що Франція є готова над цю справу дискутувати, позаяк французький представник на вашінгтонській конференції Бріанд заявив, що тільки по причині зброень Росії і Франції є немислимо говорити про розуруженне. Ця глумлива відповідь вивела представника Франції зівсім з рівноваги і здавалося, що ось-ось зараз першого дня конференція розібеться. Виратував положенне Лойд Джордж, який успокоїв обох розбурханих антагоністів. Він заявив, що признає слушність представникови Росії, що Європа мусить розбрітисся, однак сейчас успокоїв Францію, заявляючи, що противить ся аби ту справу сейчас порушувати, позаяк конференція має і так много справ до подогодження

стрів на порозі сердечною промовою іменем товариства п. Максимович Михайло, на котру відповів гість корокою промовою, дякуючи за щире прийняте і жертволюбивість цієї оселі.

Слідуючого дня (7. V.) падав уливний дощ. Не дивлячися на сю перепону, в сали Народного Дому зібралося кількасот народу. Коли делегат увійшов до сали, почалося діточе свято. На естраді двома гуртками стояла дітвора з школи СС. Службниць, більшість (і хлопці і дівчата) в народніх строях, в козацьких шапках. Попереду стояли дві дівчинки з українським і бразилійським прапорами. Діти на перемену гарними патріотичними деклямаціями і хоровими співами виповнили програму, що зайняла майже годину часу, кінчаючи відспіванем „Ще не вмерла“. Коли продукції скінчилися, п. Карманський подякував дітям за щирий привіт і гарну несподіванку, похвалив їх за патріотизм і візвав, щоб вони в ньому витривали.

Відтак почалися збори. Після вибрання председателя зборів, Впр. о. К. Бжуховського, комітет для позички зайняв місця на естраді і делегат виголосив двогодинний реферат, кінчаючи його подякою Ірасемі, котра з усіх осель зрозуміла народний обовязок найкраще. Відтак забрав слово о. председатель і горячими словами заохотив зібраних до дальших жертв, а врешті подякував референтови.

Після зборів Впр. СС. Службниць приймали п. Карманського і Впр. о. пароха у себе підвечірком.

Вечером зібралося місцеве населенне і приїзші гості в сали Народного Дому і молодь під звуки музики забавлялася танцями, а старші зайнялися справою льотерії на коня, котрого подарував на річ позички п. Задорожний Михайло за ціну 400\$000, і бика, котрого пожертвував на на сю ціль п. Матвійчук Іван за ціну 200\$000. Добуту цю дорою суму доложено до зібраних вже грошей і так загальна сума, зложена на позичку оселею Ірасемою і околицею, перей-

Нехай же цей приклад буде заохотою для других місцевостей і їхніх комітетів, нехай вони поправлять в найблищій будуччині це, що занедбали! А тоді сподівання і надії нашого Уряду сповняться вповні і ми не будемо потребувати соромитися перед чужими.

З Бразилії

Екц. Митрополит Андрей гр. Шептицький відвідали по візді з Ірудентополя Українців в Порто Унійов, Антонію Кандідо, Жангада, Нова Галіція, Круз Магдало, Антонію Олінто, Ірасема. Всюди гарно витали, та не лиш Українці, але і Бразилійці, та Німці. Одинокі Поляки відказались від прийняття, ако найбільші католики. Мовляли, що Митрополит є »Поляко-жерца«, тому нігде не вийшли, щоб привитати Митрополита та Візитатора Апостольського. Показали сим, як високо стоїть в них віра.

Школи, котрі одержує ряд федеральний одержать платню за мивуший рік.

Сего четверга розпічнесь нарада в конгресі, хто стане президентом републики.

Найновіші вісти

Часописи доносять, що на конференції в Генуї відзначаєсь великими здібностями двох людей. Один з них Льюї Джордж а другий Чічерін.

З Москви доносять, що забрано з церков 23 центарів золота, 20 тон срібла, 5806 діаментів.

Ряд советський дає Англії всі жерела нафтові.

В Берліні мешкає 200 тисяч Росіян. Назвиска собі позміняли бо живуть серед немалої нужди.

З Відня доносять, що Кривин

латі Св. Григорія італійським прем'єром. Він відчитав провітальну промову а опісля привітну телеграму від італійського короля.

Столи у великій сали є уставлені в підкову. При головнім столі, напротив головного входу сидить італійська делегація а по її правій руці японська і Французька; по лівій стороні англійська і бельгійська.

Інші делегати засіли при столах уставлених під простим кутом коло головного стола. При першій столі сидять делегації Альбанії, Австрії, Болгарії і Чехо-Словакії; при другій: Данії, Естонії, Фінляндії і Німеччини; при третій столі сидять делегації Греції, Латвії, Люксембурга, Норвегії і Голандії; при четвертій столі Румунії, Росії, Сербії, Іспанії і Швеції делегації Швейцарії і Угорщини посаджено при двох малих столиках.

Делегати порозумілися поміж собою, щоб італійського прем'єра Факта вибрати президентом конференції а сеньора Шанцера заступником.

По вступній промові італійського представника і председателя. Факта промовляли Лойд Джордж, Луї Барту, французький міністер справедливости, німецький канцлер Бірт, більшевицький міністер закордонних справ Чічерін і бельгійський прем'єр Тейніс. Кождий промовляв у своїй родинній мові але рівночасно роздавано присутнім переклади його промови на англійську і французьку мову.

„Ворожнеча і ненависть воєнна має тут забутися. Тут більше нема приятелів і ворогів, побідників і побіджених; тут є тільки народи і люде які стремлять до спільної ідеальної ціли.

Ці слова є провідною гадкою італійського прем'єра, Факта, який відчинив засідання конференції і які виголосив у своїй повітальній промові.

„Справедливість для всякого мусить бути провідною гадкою нинішньої конференції. Ми мусимо вже раз зірвати зі старою системою кастовости. Тут не сміє бути ніякої різниці поміж великими державами а малими, навіть коли взагалі хочемо щось досягнути цією конференцією.

Франція з'єднала з собою здалося, що ось-ось зараз першого дня конференція розібеться. Виратував положення Лойд Джордж, який успокоїв обох розбурханих антагоністів. Він заявив, що признає слушність представникової Росії, що Европа мусить розбрітисся, однак сейчас успокоїв Францію, заявляючи, що противиться аби ту справу сейчас порушувати, позаяк конференція має і так много справ до поалагодження.

Коли говорив представник Німеччини, канцлер Бірт, не повитано його зівсім оплесками, як всіх промовців.

На конференції є представників 33 держав.

Збори в Ірасемі.

Безпосередно з Антоніо Олінто від'їхав делегат п. Карманський з Трес Баррас до Ірасеми. Коли другого дня їзди підводи під'їхали до Папандуви, на стрічу вийшов п. Магеровський Василь і зупинив п. Карманського на обід і відпочинок. Небавком рухнула підвода далі, проведена їздцями з українськими і бразилійськими прапорами і меншими прапорцями. На чолі їхав сам господар з голубим прапором з вишитим укр. тризубом. Врешті після відбутої дороги шести до семи кілометрів похід наблизився до границь Ірасеи. Тут зустрівся він з великим здвигом народу, котрий стояв біля тріумфальної брами, і з новим відділом їздців в числі яких 50. Делегата привитав п. Задорожний Михайло і запросив його на коротку гостину, а відтак, заки похід рухнув далі, п. комісар Гриць Кушнір з коня, тримаючи булаву в руці, виголосив гарну привітну промову, на котру п. Карманський дав відповідь, і похід серед вистрілів фогетів рухнув до Ірасеми. Кінна бандерія займала простір що найменше четвертини кілометра.

Врешті похід під'їхав під церкву і його зустріли вистріли з моздирів. Делегат висів і підійшов до Народного Дому, перед котрим стояла тріумфальна брама і зібраний у двох рядах наряд. Його зу-

зички забавлялася танцями, а старші зайнялися справою лотерії на коня, котрого подарував на річ позички п. Задорожний Михайло за ціну 400\$000, і бика, котрого пожертвував на на сю ціль п. Матвійчук Іван за ціну 200\$000. Добуто цією дорогою суму доложено до зібраних вже грошей і так загальна сума, зложена на позичку оселею Ірасемою і околицею, перейшла суму вісьмох тисяч.

Не хочемо дорікати другим оселям, та ми певні, що не одна кольонія, перечитуючи цей звіт зачервоніється від сорому, коли ще представить собі, що Ірасема не найбільша українська оселя в Бразилії. І говорім, що хочемо, але мусимо признати, що Ірасема може одна з усіх осель зрозуміла свій народний обовязок як слід і заслужила собі справедливо добре ім'я. Чи довго треба ждати, щоб другі оселі пішли її слідом? Чи тільки в сій оселі живуть патріоти, що не жаліють для народної справи ні гроша ні труду?

На другий день гостив п. Карманського п. Кушнір, і за обідом пішла довга балачка на місцеві теми, в якій взяли участь попри хазяїна і другі запрошені гості. Оселі Антоніо Олінто й Ірасема є одиними, з яких у списі підписчиків, окремих осіб і то не найбогатших, находимо таких, що позичили нашому Урядови по кількасот мільреїсів (п. Павлюк Микита з А. Олінто 500\$000, п. Задорожний Михайло з Ірасеми 500\$000). Хто буде слідуючим?

Не можна закінчити, щоб не піднести заслуги тих, що до успіху позички найбільше причинилися. Мусимо висказати признання комітетови для позички, що під проводом рухливого і дбаючого председателя п. В. Гевка не жалував труду і через цілі Великодні свята ходив від хати до хати, загріваючи до підписування позички, і коли делегат Уряду приїхав до Ірасеми, сума зібраних грошей перейшла вже суму шістьох тисяч. Дякуючи щирому підпертю і горячій заохоті до дальших жертв з боку о. Климентія, котрий дав почин до святого діла, ся сума ще значно зросла.

З Москви доносять, що забрано з церков 23 центарів золота, 20 тон срібла, 5806 діамантів.

Ряд советський дає Англії всі жерела нафтові.

В Берліні мешкає 200 тисяч Росіян. Назвиска собі позміняли бо живуть серед немалої нужди.

З Відня доносять що Кроани відлучились від Сербії і оголосили свою незалежність.

Оголошення.

ДРУКАРНЯ «ПРАЦІ» пошукує хлопця (в літах 15—18) на практику друкарської роботи. Домагається доброго знання читання по українськи і португальськи. По ближшій інформації голоситися до Ред. «Праці».

ПОЗІР — КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ

Хто з Українців посідає плянтацію кави, або котрий Українець — купець займається торгівлею кави, хай зволить ласкаво подати ціну і якість кави. Хто хоче доробитись маєтку, най сейчас голоситися на адресу: **Mr. Wasyl Kuziv, 1101 Chicago, Av. Str. Ill. U. S. A.**

ДОБРА НАГОДА лучша як готові гроші! Таку нагоду Ви скористаєте, коли купите **ДОБРИЙ ШАКЕР**, котрий продається по низкій ціні на кол. Ірасемі, при головній дорозі, недалеко церкви і школи. Шахер урожайний (половина ліса а половина капери), а також находиться вода дуже пригожа під млин. Хтоб хотів купити, най голоситися під адресою: **Felippe Kobren, Antonio Olyntho, Parana.**

ПОШУКУЄТЬСЯ СЛУЖНИЦІ до всяких домашних обслуг, а також молоду дівчину до легкої роботи. Платня добра. По інформації зголошуватися в канцелярії Колекторії Естадоальної.

ХТО ХОТІВБИ мати календар на рік 1922 — може його набути в редакції „Праці“. Ціна одного примірника 1\$000.

ФАБРИКА КАВИ

S. JOÃO

Antonio Candido Cavalim

Italy — C. № 21 — Parana

Панове купці! Коли хочете набути доброї і смачної кави, чистої і без домішок зайдіть до нас, а не пожалуйте. Кождий любить добру каву, проте і радо будуть купувати її у вас.

56)

Кривава книга

МАТЕРІАЛИ ДО ПОЛЬСЬКОЇ ІНВАЗІ НА УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ 1918/1919 РОКУ.

(Дальше).

Митрополит в часі приїзду до Львова а начал ника польської держави Підсудечкого, забажав пожалуватися перед ним на зневагу українського клиру польськими військовими властями, та Поляки довідавшися, що начальник польської держави заявив готовість прийняти Митрополита на аудієнції, окружили військом митрополиту палату і його до аудієнції не допустили. Від того часу військо а сторожа ані Митрополита нікуди не випускає з палати, ані нікого до нього не допускає. В двадцятьлітню річницю Єпископства навіть не позволено Митрополитови виїхати до Станиславова, де достойний ювілят хотів відправити Службу Божу і благословити народ в тім городі, в яким перед 20 літами консекрований був на Єпископа.

Видання Митрополитом Шептицьким обіжника до духовенства, яким він поручає своєму українському духовенству про всяких урядових кореспонденціях з окупаційними властями та при веденню урядових метрик послугуватися українською мовою, назвали польська преса («Ілюстрації Кур'єр Цолзевни» в числі 274 з дня 8. жовтня 1919) «безличною провокацією».

Така сама доля постигла пастирське писемко цілого галицького греко-католицького єпископату, яке стрінулося з напастями цілої польської преси, ба навіть нечувана річ! — з конфіскацією одної частини пастирського послання.

Поляки дають таким поведінням суроти Найвищих Достойників нашої церкви наглядний доказ нетолеранції супроти всего, що українське, Убийствами, інтернованнями та знущаннями, приміненними до українських священників стараються Поляки позбавити української населення. а передовсім українських селян його духовних опікунів, учителів і провідників. Та цього їм замало. Щоби не допустити на будуче до доповнення числа духовенства, якого скількість в наслідок п'ятилітньої війни і теперішніх польських насильств значно обнизилося і на заспокоєння потреб українського населення не вис

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП
Костя Одрецького
В АНТОНІО РЕБОУСАС — ПАРАНА.

Один з найбільших і найстарших склепів в цілім муніципію Іраті.

Продаю товари різнородні — яких справді хто забажас — фазенда: залізо; знаряди домашні, кухонні, і усе, що потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

НАПИТКИ РІЗНОРОДНІ. — СКУПОВУЮ ГЕРВУ.

На складі: кава, цукор, усі споживчі товари. Капелюхи, стрільні артикули, окраси зі золота як: брошки, перстені, запущики до годинників і т. д.

Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Konstantino Odreckyi.

Antonio Rebouças — Paraná.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА
ЛІНІЯ ЕСПЕРАНСА — ПРУДЕНТОПОЛІС

Перуцаємо наш ново-отворений склеп, в котрім мож набути всего — добре і тане.

Маємо всякі матері, капелюхи, убраня готові, пали парасолі, як також всякого рода залізя.

Продаємо сіль, муку, каву в зернятах і мелену і все, що тільки забажаете.

Ціни умірковані і продається все такше як у інших торговлях.

Купуємо, герву, мід, віск, масло і прочі продукта кольоніяльні.

Пам'ятайте, що вже раз треба повнати сей великий клич: «СВІЙ ДО СВОГО!»

З глибоким поважанем

Семчишин — Опушкевич & Спілка

Українці, котрі суть на дістах військових, а раді би себе звільнити від війська повинні задалегіть виробити звільнене. Час на се виходить до 15. листопада. З тими рекрементами удавайтесь до п. В. Лопатюка Сей чоловік вже много увільнив, то і тепер увільнить. Представте свої причини, та не відкладайте. Ідіть до Українця бо нині клич: «Свій до свого з всіми потребами!»

Др. Мирослав Шеліговський

ЛІКАР І ОПЕРАТОР

СURITUVA

Rua S. Francisco № 25

Бувший асистент клінік європейських.

Лічить після найновішої системи. Виконує всякі операції хірургічні.

Посторонних слабих приймає на лічене і побут у своїй клініці. Лічить лучами «Roentgena». Посідає власну лабораторію до оглядин хемічних і мікроскопових, та великих інших оглядин крові в слабостях внутренних.

Порада устно і лисовно. — Мож розмовитись по українськи.

НАЙБІЛЬШИЙ СКЛЕП
ВАСИЛЯ ВОИТОВИЧА
у Прудентополи

Міетить усілякі найпотрібніші знаряди господарські — різничі, як також різного рода матері, від найтанших до найдорозших: касеміри, чисто повняні пали, готові убраня, копи, полотна, хустки, стязки, капелюхи соломаді витки до шиття, вишиваня і ручних робіт, зимові шалі, перфуми, перфумоване мило, скло, начиня кухонне, залізо, машини до шиття, порох, шріт, фугети, славна паєта «фаворіта», шнурівки, книжки, та прибори шкільні.

Напитки краєві і заграничні.

На складі завжди: хміль, олій до фарб, свічки стеаринові, а подостатком мукк найліпших марок, соли меленої, грубої і рефінованої столової, нафта, тютюн, риж, цукор, фарина кукурузна і мандькова, фасоль, кава пазона і зернятами, чай з Індії.

СКЛЕП
НИКИТИ ДОНЯКА
в місті Іраті

в знаний усім, так в Іраті як і з подальших околиць зі свого великого склепу, який отворив ще в р. 1908 у великім мурованім домі враз з приютом для подорожуючих до Прудентополя і звідтам до Іраті. Кождий, хто заїде у його дім, знайде вигідну обслугу, як також зможе набути у склепі усе, що йому потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

Купую герву-мате і пиші тм одутка хліборобські.

В разі потреби винаймаєсь власна фіра до Прудентополя і кольні Іраті.

В. Кун і Син.
Іпіранга — Гважувіра — Парана

Поручаю мій склеп при фабриці капелюхових, купую всякі цюфункта краєві, продаж гуртовна і деталічна.

W. Kuhn & Filho,
Guajuvira Paraná

ПЕРША І НАЙСТАРША ТОРГОВЛЯ В АНТОНІО ОЛІНТО
Теодора Шнира

Посідає на складі все, що входить в т. з. Seccos e Molhados а іменно: різнородної якости полотне, фазенти і армариньос, хустки, копи, капелюхи, касеміри, готові убраня, начиня кухонні, рільничі знаряди, всілякі обува так для мушин як для жіщин, різні річі з римарських і ковальських виробів. Має також все на складі найліпшої марки, муку, каву, цукор, сіль, перець, нафту, сірники і преріжна всячина.

Ріжні напитки, почавши від таного, але міцної мов оковита, горівки, а скінчивши на дорогих винах. — Купую все і продаю все. — Ціни як найдешевші. Українці з А. Олінто пам'ятайте на клич: «Свій до свого!» Тому не оминайте свого котрий не раз з Вами ділив добре і зле і не в однім помагав.

ALFREDO SCHENKER

Estação de Canivete

col. Antonio Olynto,

Федір Шнайдер

— в Портон —

подає до відома пп. Кольоністів, що його

ФАБРИКА ОЛІЮ

купує насіне лену і конопель, як також прядиво льняне і конопельне. Одно кільо насіня є лену платить по 400 рейсів; насіне конопель по 500 рейсів. Прядиво чисте і кільо 1\$300 і більше.

Пишть:

Theodor Schneider

Portão

Paraná

Або через посередництво Григорія Задри — Портон.

до українських священників старався Поляки позбавити української населення. а передовсім українських селян його духовних опікунів, учителів і провідників. Та цього їм замало. Щоби не допустити на будуче до доповнення числа духовенства, якого скількість в наслідок п'ятилітньої війни і теперішніх польських насильств значно обнизилися і на заспокоєння потреб українського населення не вистарчає, відібрали польські влади греко-кат. духовним Семінарам ще в цьвітні 1919 р. державну дотацію релігійного фонду на удержання семінарів; в наслідок того греко-кат. галицькі єпископи були приневолені замкнути духовні Семінари. Поляки, досягнувши одну свою ціль, посягли по будинки духовних Семінарів, які зареєстрували для власного ужитку. Та не лише на касарні і військові шпиталі обернено будинки духовних інституцій! Духовний Семінар у Львові перемінено на військове казино, в яким випраляються формальні орії.

2. Польські жовнярі уживали греко-католицьких церков декуди на стайні, а навіть послугувалися ними як уступовими місцями, наприклад в Никловичах коло Судової Вишні і в Домажирі.

3. Доказом безпечення українських церков є ще отсі знані нам факти:

а) В БОРЯТИНІ (б. Судової Вишні) зрабували польські війська усі церковні прилади. Св. Тайни збеццено, розспичуючи їх по престолі і підлозі.

Позір Українці оселі Прудентонільської!

Заким маєте гадку іти в процес, або до суду то вступіть, та порадьтеся п. В. Лопатюка, Велик записи, розписи, рескрипента, щоб они були добрі, мусять бути добре зроблені. Зробити може найлучше, лиш свій чоловік. Тому ідіть, предлозіть своєю українською мовою, а п. Василь Лопатюк залагодить добре, і тай тано.

НАЙЛУЧШЕ ПИВО
ВИРОБЛЯЄ

Cervejaria
„Cruzeiro“

Подаєсь до відома, що
купуєсь також ячмінь.
Curitiba — Paraná c. p. 180

не мило, скло, начиня кухонне, машини до шиття, порох, шріт, фугети, славна паста «фаворита», шнурівки, книжки, та прибори шкільні.

Напитки краєві і заграничні.

На складі завсїгди: хміль, олій до ф. рб. свічки стеаринові, а подостатком мукк. найліпших марок, соли меленої, грубої і рефінованої столової, нафта, тютюн, риж, цукор, фарина кукурузяна і мандькова, фасоля, кава палена і зернятами, чай з Індій.

Скуповую на більшу скалю герву і инші продукта кольонійні.

Wasilio Witovycz

Prudentopolis Paraná

BEVAM AS CERVEJAS
da

ATLANTICA

CAIXA
POSTAL
246.

TELEPHONE
454.

Atlantica Luzitana
Ouritibana — Porter

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ ПРОДУКТА
ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (ул.
Г'вассу — Куритиба)???

ПИВА

ЯСНІ: Атлантика, Люзитяка, Гамбург,
Куритибана, Паранаєсе; ТЕМНІ:
Мюнхен, Кульмбах, Демократа, Портер.

НАПИТКИ:

Атланта, Більц, Вода Столова, Женжі-
бре; ГАЗОЗИ: з Цитрини, Абакаші, Ма-
ли, Помаранч, Содова водг.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду
скількість ячменю і платимо найлучші
ціни! Роздаємо також насїне ячменю
за контрактом і продаємо вибране
насїне ячменю.

Сухі дріжджі Атлантики є найлучші і
економічні.

Одинокий склад нашої пивоварні у
Прудентополі в домі п. М. Козловського.

Купую герву-мате і инші продукти
хліборобські.

В разі потреби винаймаєсь власна фі-
ра до Прудентополя і кольнії Іраті.

Theodor Schneider
Portão Paraná
Або через посередництво Григорія Са-
дри — Портоа.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ

ІРАТІ — ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям в Іраті і подальших околиць товари нашого
склепу, який є завсїгди заосмотрений в ріжнородні фазенди, Seccos e Molhados,
залізя, начиня кухонне і прочі знаряди рільничі.

СКУПОВУЄМО ГЕРВУ, ВІСК, МІД, і инші продукта кольоніальні.

Випродаж гуртовна і деталічна.

Для пп. Каросників кукурузи і січки не брак!

ODRECKYI & KOZAKEVYCH

Iraty — Адреса телеграфічна „Kozak“ — Paraná

Одинока українська фабрика цукорків ІВАНА КУТНОГО

CURITYBA — MARTINS AFFONSO № 6.

Виробляє ріжнородні цукорки ріжного смаку і зовнішньої
форми.

Досі у Парані не було української фабрики цукорків а коли она
істнує від двох місяців спішіть з замовленнями. По цукорки пішіть і
голосітьє до ІВАНА КУТНОГО в Куритибі.

CASA „DNISTER“

НАЙБІЛЬШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП В УНІЙОВ ДА ВІКТОРІЯ,
ІВАНА КУЧМИ

Маємо на складі ріжнородні товари, як: фазенда, армариньо — начиня,
кухонне, напитки краєві і заграничні, залізо і всякі продукта споживчі.
Також виконуємо кравецьку роботу після замовлень.

ЦІНИ НАЙПРИСТУПНІЙШІ.

Українці! Попирайте завсїгди лиш своїх!

CASA „DNISTER“
de João Kutchma

Rua Visconde e Nacar — União da Victoria — Paraná.